

هیات امناء بعد از انقلاب اسلامی

پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی در کشور در اسفند سال ۵۷ تمامی هیات های امناء دانشگاه ها به استناد لایحه قانونی مربوطه منحل گردید. لیکن برای جلوگیری از رکود اداره امور دانشگاه ها و موسسات تحقیقاتی هیئتی مرکب از وزیر علوم و آموزش عالی، وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه و بودجه و وزیر طرح های انقلاب تشکیل و تصمیم گیری در کلیه موارد فوق را بعهده گرفت. آن هیئت بعد ها به هیئت سه نفره جانشین هیئت امناء معروف گشت که متشکل از وزیر علوم و آموزش عالی و رئیس سازمان برنامه و بودجه یا نماینده تام الاختیار آنان و آقای دکتر یدالله سبحانی (عضویت با نام بود).

هیئت سه نفره فوق الذکر از اسفند سال ۵۷ تا پایان سال ۶۹ طی سی و نه جلسه تلاش نمود تا دوباره مسائل و مشکلات مالی، اداری، استخدامی و سازمانی دانشگاه ها در چهار چوب قوانین و مقررات مربوطه تصمیم گیریهای لازم را بعمل آورند.

هیئت سه نفره مزبور فعالیت های خود را از طریق کمیته های کارشناسی اداری، مالی و بررسی و تجدید نظر و تدوین قوانین، بنی نامه استخدامی پیگیری و سازماندهی کرده بودند.

با گسترش کمی آموزش عالی و تاسیس دانشگاه ها و دانشکده های مختلف در اقصی نقاط کشور و همچنین افزایش شمار دانشجویان و توجه به پژوهش در سطوح بنیادی و کاربردی و توسعه ای و افزایش نیازها و خواسته ها و سایر عوامل موجب گردید اندیشه احیاء و شکل گیری مجدد هیات امناء دانشگاه ها با هدف اعطای استقلال بیشتر در خط مشی گذاری و تصمیم گیری بروز نماید. مسئولان عالی رتبه وزارت فرهنگ و آموزش عالی و پژوهشی، را تنظیم نمایند و نهایتاً در جلسات ۱۸۱ و ۱۸۳ مورخ ۹ و ۱۳۶۷/۱۲/۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید و مقرر گردید مواد ۹، ۸ و ۱۰ آن طی لایحه ای جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردد.

لازم به ذکر است تا پایان سال ۶۹ به رغم تصویب قانون تشکیل هیئت های امناء مذکور در سال ۶۷ به موجب ماده ۱۱ آن کماکان هیئت سه نفره جانشین هیئت امناء به فعالیت خود ادامه داد. در بهمن ماه سال ۶۹ قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی و تحقیقاتی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید که در تاریخ ۱۳۶۹/۱۰/۲۶ شورای نگهبان آنرا تأیید نمود. متعاقب آن دانشگاه های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به ایجاد هیئت های امناء در دانشگاه ها و موسسات علمی و تحقیقاتی وابسته همت گماشتند.

در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ۴۲ هیات امناء تشکیل گرفته است. ضمناً برای ۵ دستگاه جدید که در سال ۱۳۸۹ بودجه مستقل خواهند داشت نیز هیات امناء استقرار خواهد یافت.

خاطر نشان می سازد که دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله، دانشگاه شاهد، دانشگا آزاد اسلامی، دانشگاه علوم پزشکی ارتش، دانشگاه امام حسین (ع)، انستیتو پاستور ایران، موسسه آموزش عالی آموزشی و پژوهشی طب انتقال خون ایرانو موسسه سرم سازی رازی نیز دارای هیئت امناء می باشند.

نکته حائز اهمیت آنکه با تصویب ماده ۴۹ قانون برنامه چهارم توسعه کشور از ابتدای سال ۱۳۸۴ دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی دولتی صرفاً بر اساس آئین نامه ها و مقررات اداری، مالی، استخدامی و تشکیلات خاص، مصوبات هیئت های امناء مربوطه که به تأیید وزارت علوم تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد می رسد بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی، قانون استخدام کشوری و سایر قوانین و مقررات عمومی اداری، مالی و استخدامی اداره خواهد شد. ضمن آنکه اعتبارات این موسسات کمک تلقی شده و پس از پرداخت به هزینه قطعی منظور می گردد.

این ماده می تواند بعنوان نقطه عطفی جهت افزایش کارایی هیئت امناء و استقلال دانشگاه تلقی شود. مشروط بر آنکه ساختار لازم جهت تحقق این ماده در دانشگاه ها و ستاد وزارتخانه های مرتبط ایجاد گردد.